

Ændringsforslag

til

Forslag til: Inatsisartutlov nr. xx af xx. xx. 2020 om valg til Inatsisartut

Fremsat af Naalakkersuisut til 3. behandlingen

Til § 2

1. § 2, *stk. 1, nr. 1*, affattes således:

”1) Personer, der opholder sig uden for Grønland i uddannelses øjemed ved en uddannelse af mindst 6 måneders varighed.”

Til § 7

2. § 7, *stk. 2*, affattes således:

” *Stk. 2.* Valgnævnet består af departementschefen i Formandens Departement, som er formand, retschefen hos Naalakkersuisut, 1 medlem udpeget af kommunerne i forening, biskoppen samt rektor ved Ilisimatusarfik eller disses stedfortrædere. I tilfælde af stemmelighed er formandens stemme afgørende.”

Til § 14

3. § 14, *stk. 6*, affattes således:

” *Stk. 6.* Partilistanmeldelsen skal være underskrevet af det organ i partiet, som ifølge partiets vedtægter godkender opstilling af kandidater til valg til Inatsisartut. Partiets godkendelse af opstillingen af kandidaterne kan eventuelt ske ved indsendelse af kopier af partilistanmeldelserne til valgbestyrelsen med de i 1. punktum nævnte underskrifter.”

Til § 29

4. I § 29 indsættes som *stk. 2*:

” *Stk. 2.* Naalakkersuisut kan fastsætte nærmere bestemmelser om sletning af, adgang til og brug af data, som fremkommer ved opbevaring af digitalt afgivne brevstemmer.”

Til § 44

5. § 44, *stk. 3*, affattes således:

” *Stk. 3.* Valgret udøves ved personligt fremmøde i et valglokale på det afstemningssted, som

ligger tættest på vælgerens folkeregisteradresse.”

6. I § 44, indsættes efter *stk. 3* som nye stykker:

” *Stk. 4.* I valglokalet henvender vælgeren sig til afstemningslederen eller dennes tilforordnede. Afstemningslederen eller dennes tilforordnede skal forlange, at vælgeren giver oplysning om sit navn og fødselsdato. Vælgeren skal i øvrigt på forespørgsel give oplysning om sin bopæl. Hvis der er tvivl om en vælgers identitet, skal denne fastslås ved fremlæggelse af dokumentation for vedkommendes identitet. Såfremt Naalakkersuisut indfører et nationalt ID-kort, kan Naalakkersuisut fastsætte nærmere bestemmelser om, at afstemningslederen eller dennes tilforordnede skal forlange, at vælgeren skal fremvise det nationale ID-kort eller eventuelt anden legitimation, når vælgeren henvender sig til afstemningslederen eller dennes tilforordnede.

Stk. 5. Når vælgeren identitet er fastslået afmærker afstemningslederen eller dennes tilforordnede vælgerens navn på valglisten, og vælgeren får udleveret en ubrugt stemmeseddel.

Stk. 6. Naalakkersuisut kan i bekendtgørelse fastsætte regler om, at vælgere med folkeregisteradresse i kommunen kan afgive sin stemme ved et valgfrit afstemningssted i kommunen.”

7. § 44, *stk. 4-9*, bliver herefter § 44, *stk. 7-12*.

Til § 62

8. § 62, *stk. 3* udgår.

Bemærkninger til ændringsforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Indledning

Lovudvalget afgav den 4. november 2020 betænkning til 2. behandlingen af FM2020/198 – Forslag til: Inatsisartutlov nr. xx af xx. xx. 2020 om valg til Inatsisartut. Et enigt udvalg har i betænkningen anmodet Naalakkersuisut om at fremsætte et ændringsforslag til lovforslaget 3. behandling.

Med nærværende ændringsforslag imødekommes udvalgets opfordringer.

En enkelt af udvalgets opfordringer har dog ikke medført ændringer i forslagets bestemmelser. Det drejer sig om opfordringen om, at Naalakkersuisut og kommunerne fortsat bør have et grundlæggende ansvar for at sikre stemmehemmeligheden, og at dette bør gælde, uanset om stemmen afgives som en digital stemme.

Naalakkersuisut kan imidlertid tilslutte sig udvalgets betragtninger: Ansvar for at sikre hemmelighed ved afgivelse af stemme, må således betragtes som todelte, i form af på den ene side et grundlæggende ansvar, som påhviler Naalakkersuisut og kommunerne, og på den anden side den enkelte vælgers ansvar for hemmelighed i form af et personligt ansvar.

Dette hierarki i ansvaret for hemmelighed mellem på den ene side Naalakkersuisut og kommunernes grundlæggende ansvar og på den anden side den enkelte vælgers personlige ansvar er på linje med, hvordan de fire nordiske lande Norge, Sverige, Åland og Finland forstår det todelte ansvar for hemmeligholdelse.

2. Ændringsforslagets hovedpunkter

2.1. Studerende

Naalakkersuisut ønsker at præcisere, at for at en person, der opholder sig uden for Grønland i uddannelses øjemed, skal kunne bevare sin valgbarhed, skal den pågældende uddannelse have en varighed af mindst 6 måneder.

2.2. Valgnævnet

På baggrund af Lovudvalgets betænkning, ønsker Naalakkersuisut at undgå, at den reelle kompetence til at træffe afgørelser i nævnet tilfalder departementschefen i Formandens departement ved at udvide nævnet med en person. Naalakkersuisut foreslår derfor, at Valgnævnets samfundsmæssige kompetence styrkes yderligere ved at udvide Valgnævnet til også at omfatte rektor ved Ilisimatusarfik eller dennes stedfortræder.

2.3. Data fra digitale brevstemmer

Som en nyskabelse foreslås det, at der indføres mulighed for, at Naalakkersuisut kan beslutte retningslinjer for sletning af, adgang til og brug af data, som fremkommer ved opbevaring af digitalt afgivne brevstemmer.

Naalakkersuisut ønsker at sikre, at der kan ske regulering af adgang til og brug af denne data. Herunder ønsker Naalakkersuisut at sikre, at data ikke skal kunne bruges kommercielt. Det skal blandt andet sikre, at vælgere kan have fuld tillid til, at det ikke skal kunne være muligt at udtrække information, som kan spores tilbage til den enkelte vælger.

2.4. Afgivelse af stemme ved et valgfrit afstemningssted i kommunen

Som noget afgørende nyt foreslås det, at der indføres mulighed for, at Naalakkersuisut kan fastsætte regler om, at en kommunes vælgere skal kunne afgive stemme fra et valgfrit afstemningssted i kommunen på valgdagen.

Det foreslås, at forudsætningen for, at Naalakkersuisut kan fastsætte regler om dette, skal være, at den kommunale valgliste skal være realtime online tilgængelig ved samtlige afstemningssteder i kommunen.

2.5. Identifikation ved fysisk afgivelse af stemme

Som en nyskabelse foreslås det, at der indføres mulighed for, at Naalakkersuisut kan beslutte, at der skal vises ID-kort eller anden legitimation, når en vælger henvender sig til valgtilforordnede for at få udleveret en stemmeseddel.

Denne mulighed foreslås først effektueret, når der er indført en form for nationalt ID-kort.

3. Økonomiske konsekvenser

Ændringsforslaget har ingen væsentlige økonomiske konsekvenser.

Bemærkninger til ændringsforslagets enkelte bestemmelser

Til nr. 1

Bemærkningen er med en præcisering en uændret videreførelse af lovforslagets bemærkning, og der er ikke tiltænkt ændringer.

Bestemmelsens nr. 1 omhandler de studerendes valgret. Det er et krav, at personen er optaget på en uddannelse. Det er dermed ikke nok, at vedkommende har taget midlertidigt ophold uden for Grønland med den hensigt at påbegynde en uddannelse.

En uddannelse skal være anerkendt af myndighederne i det pågældende land og have en varighed på mindst 6 måneder. Udenfor falder således korterevarende kurser. Det er ikke en betingelse, at der er tale om en fuldtidsuddannelse. Som udgangspunkt vil SU-berettigede uddannelser i Danmark være omfattet, men også uddannelser der ikke er SU-berettigede kan, efter en konkret vurdering, være omfattet af bestemmelsen. Eksempelvis er uddannelsen til pilot ikke SU-berettiget.

Til nr. 2

Med bestemmelsen ændres Valgnævnets sammensætning, således at Valgnævnet fremover består af departementschefen i Formandens Departement som formand, retschefen hos Naalakkersuisut, et medlem udpeget af kommunerne i forening, biskoppen samt rektor ved Ilisimatusarfik eller disse 5 medlemmers stedfortrædere. Med bestemmelsen fastsættes samtidigt, at formandens stemme er afgørende i tilfælde af stemmelighed.

I forhold til den hidtil gældende bestemmelse vil Valgnævnet blive udvidet til også at omfatte retschefen og rektor ved Ilisimatusarfik. Begrundelsen for udvidelsen med retschefen er et ønske om at styrke Valgnævnets juridiske kompetencer. Samtidig vil kommunerne fremover i forening udpege 1 medlem som repræsentant for alle kommuner. Ændringen skal ses i forlængelse af nedlæggelsen af KANUKOKA. Det overlades således til kommunerne i fællesskab at udpege 1 medlem. Udvidelsen af Valgnævnet med rektor ved Ilisimatusarfik skal sikre en bredere samfundsmæssig kompetence.

Til nr. 3

Ændringen er en sproglig rettelse.

Til nr. 4

Med bestemmelsen bemyndiges Naalakkersuisut til i bekendtgørelsesform at fastsætte nærmere regler for sletning af, adgang til og brug af data, som fremkommer ved opbevaring af digitalt afgivne brevstemmer. Naalakkersuisut vil i den forbindelse kunne fastsætte nærmere regler for brug af data til eksempelvis offentlig statistik og forskning. Det vil herunder kunne sikres, at data ikke skal kunne bruges kommercielt. Derudover vil Naalakkersuisut kunne fastsætte nærmere regler om, hvilken data der kan gives adgang til, og hvem denne data må deles med.

Til nr. 5

Bestemmelsen fastslår, at valgret udøves ved personligt fremmøde. Man kan derfor ikke stemme ved fuldmagt.

Til nr. 6

Stk. 4

Afstemningslederen eller dennes tilforordnede skal sikre sig vælgerens identitet ved at få navn og fødselsdato. Såfremt dette ikke er tilstrækkeligt, skal vælgeren tillige oplyse sin bopæl.

Såfremt der fortsat er tvivl om vælgerens identitet, skal denne fastslås ved fremlæggelse af dokumentation for vedkommendes identitet. Det kan for eksempel ske ved fremvisning af pas eller anden billedlegitimation.

Såfremt Naalakkersuisut indfører et nationalt ID-kort, bemyndiges Naalakkersuisut i bekendtgørelsesform til at fastsætte nærmere bestemmelser om, at afstemningslederen eller dennes tilforordnede skal forlange, at vælgeren skal fremvise det nationale ID-kort eller eventuelt

anden legitimation, når vælgeren henvender sig til afstemningslederen eller dennes tilfornede for at få udleveret en stemmeseddel.

Stk. 5

Bestemmelsen er med en sproglig tilpasning en videreførelse af en del af bestemmelsen i lovforslagets § 44, stk. 3, og der er ikke tiltænkt ændringer.

Stk. 6

Hidtil har der været ét afstemningssted i hvert bosted. Som udgangspunkt skal man som vælger afgive sin stemme på det afstemningssted, som ligger tættest på vælgerens folkeregisteradresse.

Som noget nyt giver bestemmelsen mulighed for, at Naalakkersuisut kan fastsætte regler om, at vælgere kan afgive sin stemme ved et andet afstemningssted i kommunen end det, som ligger tættest på vælgerens folkeregisteradresse.

Forudsætningen for dette er, at der ved samtlige afstemningssteder i kommunen benyttes en fælles, digital valgliste, som er online realtime opdateret hele tiden, fra valghandlingen begynder, til valghandlingen slutter.

Hvis blot et afstemningssted i kommunen ikke benytter den fælles, digitale valgliste, som er online realtime opdateret, eller hvis den online realtime opdatering af valglisten afbrydes ved et afstemningssted i løbet af valgdagen, skal valgbestyrelsen straks annullere sin bestemmelse om, at vælgere kan afgive sin stemme ved et andet afstemningssted i kommunen end det, som ligger tættest på vælgerens folkeregisteradresse.

Grunden til, at det skal være samtlige afstemningssteder i kommunen, og at alle skal være online realtime opdateret hele tiden, er, at det ellers vil kunne lade sig gøre at afgive mere end en stemme i en enkelt vælgers navn.

Til nr. 7

Ændringen er en konsekvensrettelse, fordi der er blevet indsat to nye stykker umiddelbart forinden.

Til nr. 8

Bestemmelsen udgår, da den er overflødig, fordi § 62, stk. 1 og 2 indgår blandt de bestemmelser, hvorom det i § 63 er fastsat, at overtrædelser kan medføre foranstaltninger.